

NÉPI EGYSÉG

BRASOV-BRASSÓ

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Otyós-sz.) 16, Távbeszélő 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsater) 2, Távbeszélő 22-60
Kéziratokat nem örlünk meg. Szerkesztőségi fogadó órá cun-
törtökön 16-18 óráig. Kiadóhivatali órák naponta 8-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKÓ GYÁRFÁS

Bejegyezve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Pressei sub No. 1437.7.X.1944

Elfizetés egy hónapra 4500 lei

HIRDETÉSI DÍJAK: Hírvonaton, hirdetőnyelven, nyílttérben
300, közgazdasági közléményben 800 lei havanként (legkeve-
sebb 20 szó). Kereset hirdetés négyzetcentiméterenként 300 lei. Gyász-
jelentés négyzetcentiméterenként 350 lei. Díjak előre fizetendők.

A román-magyar testvériség jegyében zajlottak le a balázsfalvi ünnepségek

(Balázsfalva) Tegnap ünnepelték a Balázsfalva mellett szabadságmezején az 1848-as erdélyi földművesgyűlés 98-ik évfordulóját. Az ünnepségen résztvett a kormány valamennyi tagja, élén Groza Péter dr. miniszterelnökkel.

Az ünnepségen, amelyre a vidék földművesége tömegesen vonult fel, egy román, majd egy Szabó János nevű magyar birtokhoz jutott földműves szóltat. A két földműves hálás szavakkal köszöntötte meg a demokráta Groza kor-

mánynak, hogy az erdélyi földtelenek évszázados vágyát váltotta valóra a földosztás által és elosztatta azt a földet, amelyet eddig felülről mérgeztek és amely szembeállította az itt együttélő két testvérnépet.

Ezután Ionescu Tudor miniszter, Efimiu Victor író és Gheorghiu-Dej miniszter beszélt. Végül Groza Péter dr. miniszterelnök tartott nagyhatalmú beszédet, amelyben kihangsúlyozta, hogy a balázsfalvi gyűlés évfordulóját

ezúttal annak valódi szellemében, az együttélő népek közös jövőjéé és fejlődése jegyében ünnepelik meg. Reményét fejezte ki, hogy két év múlva, mikor a gyűlés százéves évfordulója alkalmával ismét összegyűlnek ezen a helyen, a román és magyar nép közös kiűzde eredményeképpen már szilárdan ki lesz építve a jobb közös jövő alapja. A gyűlés végeztével a műveltségügyi szétosztotta a birtokba helyezett román és magyar földművesek birtoklevélét.

A Néptörvényszék ma hirdet ítéletet az Antonescu-perben

Hogyan akarták tisztára mosni magukat a nagy pör vádlottjai?

(Bukarest) Az Antonescu-kormányzat nagy pöre befejeződött. Több mint egy héten át folyt az izgalmas tárgyalások, amelyek során a legapróbb részletekig felgöngyölítették Románia egykori mindenható parancsuraként ország és népcellenes tevékenységét. Igazi demokráti-
kus szellemben minden módot és lehetőséget megadtak a súlyos bűnökkel terhelt vádlottaknak, hogy szabadon és minden kényszerrel mentesen védekez-

zenek.

Mielőtt az utolsó szó jogán a vádlottak felszólaltak, az elnök külön hangsúlyozta, hogy az eljárás szabályoktól eltérően minden vádlott hosszasan beszélhet és mindazt felhozhatja a védelmére, amit éppen jónak lát. A vádlottak legtöbbje ezt is ezzel az engedéllyel és hosszas mentegetőzésbe kezdett. Az viszont más lapra tartozik, hogy milyen gyengék voltak ezek az érvek. Antonescu Ion például azt bizonygatta, hogy valójában nem is volt parancsuralom, amit meghonosított, hiszen egyedül Targu Jirban volt gyűjtőtábor. Meg, hogy egyetlen munkabeszámítás sem volt a négy év alatt... Bevezette a panaszládákat és a távbeszélőt a falvakon.

A kisebbik Antonescu viszont azzal mentette magát, hogy nem csak azok tartoznak erkölcsi és politikai felelősséggel, akik a vádlottak padján ülnek. Valamennyi vádlott emberszeretőknek, zsidóbarátoknak, demokratának festette magát s fel-

mentését kérte. Még Petrovicescu, a vasságárdista lázadás megszervezője is...

Antonescu Ion egyébként az utolsó szó jogán lényegében a következőket mondotta: Voltaképpen nem volt szándékában a hatalmat a németek és a vasságárdista segítségével átvenni. Már 1940 szeptember 6-ika előtt is több megbeszélést folytatott a vasságárdista vezetőkkel, sőt kedvező vallomást is tett Codreanu pere-ben, de szorosan vett politikai kapcsolatokat nem tartott fenn velük. Kitért Maniu vallomására is és újra fenntartotta, hogy a nemzeti parasztpárt két minisztert jelölt a kormányába. „Az igazság az, — jelentette ki —, hogy bármint is mondott Maniu itten, felajánlotta, hogy Popovici Mihai és Dobrescu Aurel belépjenek a kormányba. Amire én ezt válaszoltam: Maniu ur, a mostani idők az országra nézve túlságosan tragikusak, mintsem hogy a sorssal játszadozzunk. Szakértőként azonban nemzeti-parasztpártiak is résztvettek a kormányban.” A vasságárdistákkal nehéz volt a helyzete s csak akkor állt mellé az egész hadsereg, amikor a januári zenitülés alatt egy katonát ködölajjal feleltettek és meggyújtottak. A Szovjetszövetséggel való háború alkalmával az eseményeknek volt kiszolgáltatva. A háború alkalmával véghez vitt verengésekkel kapcsolatban viszont arra hivatkozott, hogy a bur háborúban, a kínai boxerlázadás idején ugyanilyen kegyetlenségek tör-

téntek. Tagadja, hogy az ország gazdasági erőforrásait kiszolgáltatva volna a németeknek. Szerinte parancsuralomról sem lehet éppen beszélni, hiszen egyetlen tiltakozó munkabeszámítás sem adódott elő kormányzása ellen. Csak egyetlen gyűjtőtábor volt az országban és gondoskodott arról is, hogy mindenki közvetlenül eljuttathassa hozzá panaszát. Tetteitért való felelősségének megítélését a néptörvényszékre bízta.

Antonescu Mihai védekezésének az volt a lényege, hogy Károly király uralma és főleg a Gigurtu-kormány a felelős azért, hogy Romániát a tengelyhatalmak körébe vonzották. Fenntartotta azt az állítást, hogy az uralmat fontos politikai erők támogatják. Annnyit elismert, hogy mint propagandaugyi miniszter, a Szovjetszövetséggel való kapcsolatokat elmerésztette.

A többi vádlott szintén folytonosan mentegetőzött. Brăileanu volt nemzetnevelési miniszter, az ismert vasságárdista, azt állította, hogy emberségesen bánt a zsidókkal, Popescu Dumitru volt belügyminiszter csak parancsokat teljesített, Bursila csak gazdasági szakértő volt, Lecca „megmentette a zsidókat a deportálástól” Cristescu, a titkos szolgálat egykori hírhedt vezetője, rosszindulatú fondorlatok áldozata, Alexianu nem volt jelen a megszállásoknál és így tovább.

A néptörvényszék péntekre tűzte ki az ítélet kihirdetését.

Hogyan fogadta Enescut a moszkvai közönség?

(Bukarest.) A román zeneköltés legkiválóbb képviselője, Enescu George, aki, mint hegedűművész is világhírnévre tett szert, nemrégiben szovjet művészi körök meghívására Moszkvába utazott, ahol több hangversenyt adott. Hazatérve, érdekes nyilatkozatban foglalta össze a Szovjetszövetségben szerzett élményeit. Nyilatkozatában többek közt ezeket mondta:

— Moszkvában már 37 évvel ezelőtt hangversenyeztem, 1909-ben. Akkor barátságosan fogadtak és volt részem. Akkor is I. rapszódiamat vezényeltem éppúgy, mint most. A hallgatóság azonban ellenségesen fogadta azt a merészséget, hogy román népi forrásból merítettem művem tárgyát. A néhány tapsolt dühösen lepiszegették. Most teljesen kárpótást kaptam. Olyan elismeréssel jutalmazták hangversenyemet, hogy fáradtságom és elörehaladott korom ellenére két, sőt három ráadást is kellett adnom.

A művész ezután a moszkvai állami hangversenyzenekarról, emlékezett meg, amelyet a szovjet fővárosban vezényelt. A világ legjobb zenekari közé tartozik — mondotta. Tagjai mind elsőrendű erők, egyesek képességei egészen kimagaslóak. Teljesen ismeretlen művek előadásához elegendő volt két próbát tartani és a hangversenynek fényes sikere volt.

Elmondta a művész, hogy hangosfilm számára is játszott. Ezalkalommal néhány üdvözlő szót is kellett intéznie a szovjet zeneművészekhez és a szovjet zenekedvelő közönséghez. A moszkvai zenekisloka növekedő hangversenyt adtak a mester tiszteletére. Vannak közöttük olyan művészi igéretesek, akikről még sokat fog hallani a világ zeneiről közönsége.

A május 1-i ünnep Moszkvában érte Enescut. A diszfelvonulás nagyszerűsége — mondotta — minden képeletet felülmúlt, és a Vörös Hadsereg erejének megkapó megnyilvánulása volt.

A művész végül még egyszer hangsúlyozta, hogy a moszkvai közönség olyan megértéssel fogadta hangversenyét, hogy csak a legészintebb hála hangján tud erről megemlékezni. Ugyanígy melegséget tapasztalt a szovjet művészi körök részéről is.

Franco is „demokratának” vallja magát

A Reuter ügynökség jelentése szerint a véreskezű diktátor nem állította a spanyol falangista parlamentben a következő kijelentést tenni:

— Demokraták, katolikusok vagyunk és szakszervezeti életet élünk. A háború folyamán bebizonyítottuk, hogy a legkifogástalanabb semlegességet tanúsítottuk.

Nyilatkozata során azt igyekezett bizonyítani, hogy a spanyol kormány so nem diktatorikus, se nem fasiszta kormány, hanem a legszembélyibb demokratikus rendszert képviseli.

Ezután a fenti nyilatkozatra támaszkodva felhívást intézett az angolul beszélő népekhez, hogy utasítsák vissza Giralnak, a köztársasági spanyol kormányelnökének a jelenlegi spanyol kormánnyal szemben leszögezett álláspontját.

Ugyancsak a Reuter ügynökség értesítése szerint Franco több, mint egymillió font értékű menekült náci vagyonot rejtett Spanyolországban és ezt nem hajlandó a szövetségeseknek kiszolgáltatni. Ezzel a hirtudással kapcsolatban az angol kormány utasította madridi követét, hogy erőlecsben lépjen fel a Franco kormányánál az odamenekített náci vagyonokkal és iparvállalatokkal kapcsolatban, amelyek létezését a Franco kormány konokul tagadja.

Véget ért a külügyminiszterek értekezlete

(Páris) Csütörtök este a külügyminiszterek értekezlete befejezte tanácskozásait a francia fővárosban. A tárgyalások utolsó mozzanataként a négy külügyminiszter kézzeljegyzet alá írt az olasz módosított fegyverszüneti egyezményt, majd elnapolta tanácskozásait június 15-re.

Az értekezlet befejező ülése három órán át tartott, melynek folyamán élénk vita alakult ki Németország jövőjének kérdésében. A tanácskozás során Molotov felvilágosítást kért a Ruhr-vidék angol közigazgatásáról és a bányák államosításáról. Bidault azt a francia álláspontot képviselte, hogy a Saar-medence kerüljön francia ellenőrzés alá, még mielőtt a külügyminiszterek Németország ügyeati területeinek sorsáról döntenének.

A függőben maradt kérdésekben egyébként a külügyminiszterek úgy határoztak, hogy valamennyien helyettesít jelölnek meg és a négy helyettes folytatja az előkészítő tárgyalásokat azokban az ügyekben, amelyek június 15-én napirendre kerülnek.

Londoni jelentések megállapítják, hogy

bár a párisi értekezlet sok tekintetben nem hozott megoldást, eredményesség dolgában messze meghaladta a londoni öszi külügyminiszteri találkozót.

A módosított olasz fegyverszüneti egyezményt pénteken írják alá hivatalosan Rómában.

(New York) A Biztonsági Tanács csütörtökön újra összeült és az ügyrendi bizottság jelentését hallgatta meg. Ezzel kapcsolatban a nagyhatalmak vétőjogát és új tagállamok felvételére vonatkozó ügyviteli szabályzatot tárgyalják meg. Gromiko szovjetfőmegbízott is megjelent az ülésen.

(Páris) A külügyminiszterek tanácsa szerda esti nemhivatalos ülésén elhatározta, hogy egyelőre lezárja munkáitát és június 15-én újabb tanácskozásra gyűl össze Párisban.

Dekanozov az olasz jóvátételi kérdés tanulmányozására kiküldött albizottság elnöke bejelentette jelentését. A jelentés szerint az albizottság nem tudott megállapodásra jutni. E tény következtében a külügyminiszterek az olasz jóvátételi kérdésre vonatkozó munkálatok folytatásával

külügyminiszterhelyetteseket bízták meg.

Ami az Olaszországgal való fegyverszüneti egyezmény módosítását illeti, az a nézet alakult ki, hogy a szövetséges ellenőrző bizottságot oszlassák fel, illetve annak hatáskörét kizárólag Venezia-Giulia és fne tartományokra korlátozzák.

A külügyminiszterek tanácsának legutolsó ülésén egyébként Bidault francia külügyminiszter előterjesztette a Ruhr és a Rajna-vidék semlegesítésére vonatkozó javaslatát. Bidault beszámolója után Bevin kifejtette, hogy ezt a kérdést teljes egészében meg kell vitálni. Tudni szeretnéd, mi az álláspontja a többi nagyhatalomnak Németország jövője tekintetében.

Az ülésen Byrnes azt sugalmazta, hogy november 12-re értekezletet hívjanak össze a Németországgal való békeszerződés kidolgozására. Addig is a külügyminiszter helyetteseket bízták meg a német békeszerződés tervezetének előkészítésével. A javaslatlall kapcsolatban egyelőre nem hoztak végleges döntést.

HIREK

Naptár

Szombat, 1946 május 18. A nap, kel 4 óra 18, nyugszik 7 óra 30. Kat.: Venanc. — Prot.: Erik. — Ort.: Péter, Dénes. — Zsidó: 5706 év. Jár 56 17.

Szégyenletes győgyeztetések Brassóban

Pénteken: Domariu, Szabadság-tér 13 4s Kugler, Hossza utca 78.

Szombaton: Cutoanu, Hossza utca 1 4s Voith, Vasut utca 58.

A mesebeli király

Egyszer egy hatalmas darab aranyat latogatva odafordult udvaroncainhoz: „Nos, mennyit érhet ez a darab arany?” — kérdezte. Az udvaroncok himezték-hámözték, aztán az egyik ennyit mondott, a másik annyit mondott, a harmadik pedig csak a vállát vonogatta. Ekkor a király tudósokat hivatott. Azok megmérték az aranyat, vegyelezték, vizsgálták s a végén kijelentették, hogy a kincs felmérhetetlen értékű. A király megharagudott s felhívatta az ablaka alatt szántó földművest s kezébe nyomta az aranyat, hadd mardja meg „mennyit ér. Az arany olyan nehéz volt, hogy a földműves majdnem elcsúszott. Aztán nyugodtan megszólalt: „Szép nagy darab arany, De mégsem ér annyit, mint egy jó kiadós májusi eső!”

* Felhívás a nemesszöv brassói magyar testvérekhez. Nagy Sándor munkás testvérünk, aki három apró gyermekével a legnagyobb nyomorban él, maga súlyos betegnek fekszik, azzal a kéréssel fordul a mindig áldozatkész brassói magyarsághoz, hogy nehéz helyzetében legyenek segítségére. Legkisebb gyermekét, egy kéthónapos kisfiút és egy kettős és fél éves leánygyermekét örökre adná, hogy ezzel is könnyítsen helyzetén. A Magyar Népi Szövetség Brassó városi szervezete ezután kéri fel tagjait, hogy akik pénzbeli adománnyal, vagy gyermekszerezzelükkel életet akarnak megmenteni, jelentkezzenek a MNSZ Mester-utcai székházában, a hivatalos órák alatt.

— Lecső László előadása a székeltyöldi köolajról. Lecső László bányafőtanácsos, a székeltyudvarhelyi Bányászati Kutató Társaság elnöke, aki egyébként ismert köolajkutató szakember, a kolozsvári Bolyai egyetemén tartott előadásában ismertette a most folyó székeltyudvarhelyi furások eredményét. Az előadást követően a Bányászati Társaság kolozsvári osztályának tagjai értekezletet tartottak a Magyar Népi Szövetség székeltyudvarhelyi nagygyűlése alkalmával megnyitott bányászati és fűrdőipari kiállításai kapcsolatos teendőkről.

— Anyák napja a brassói unitárius egyházközösségben. A brassói unitárius egyházközösségben az anyák napját május 19-én a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében tartják meg. Az érdeklődőket ezután is meghívja az egyházközösség előjárósága.

— Szerencsétlenség a derestyei uton. Szerdán este fél hét órakor a Derestyei-ut és a Zajzoni-ut kereszteződésénél a 1027 Bv rendszámú Astra gyári gépkocsi elindulásakor Lásan Dumitru Astra-gyári munkás fel akart ugrani a gépkocsira, de megcsúszott és a kerekek alá került. Lásan lábtöréssel és súlyos sebesüléssel kórházba szállították.

— Tolvaj urilány. Cárja Silvia, brassói urilány feljelentést tett a rendőrségen Filp Maria egyetemi hallgató ellen, aki behatolt a lakásába és onnan szőrmét, ruhaneműt és ékszert lopott el mintegy 100 millió lej értékben. A tolvaj urilányt az aradi rendőrség fogta el, a brassói rendőrségtől kapott körözésével alapján. Brassóba szállították, ahol átadták az ügyésznek.

— Két millió elhagyott gyermek Európában. Párisi jelentés szerint egy UNRRA küldöttség megállapítása szerint a háború folytán Európában közel kétmillió gyermek lett hontalanná. Lengyelországban és Jugoszláviában fél-millió, Görögországban 600 ezer és Szlovákiában 5000 ilyen elhagyott gyermek van.

— Milliórdos ékszerlopás Aradon. Az Aradon közmert Rozsnyay nővérek feljelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásukról egy milliórd értékű ékszert lopott.

Egyetlen öntudatos demokrata magyar tizenöt milliót gyűjtött a MNSZ választási alapiára

(Kolozsvár) Örömteli, egyben megnyugtató hírt kapjuk annak, hogy a választási alap javára egyetlen személy, Sz. S. gyűjtéséből 15 millió lej érkezett a kolozsvári MNSZ központ pénztárába. A MNSZ-nek a romániai magyarság jogegyenlőségért folytatott harca a választási küzdelemben fog kiteljesedni. A választás a magyar demokrata öntudat erőpróbája lesz. Ennek az öntudatnak jelei mutatkoznak meg a fenti gyűjtéseredményben. Annak cselekedetében is, aki gyűjtött és aki adott, egyaránt. A választáskor a magyarság egyetemének egységesen kell felvonulnia és szavaznia a demokrácia mellett, amely egy-maga hivatott biztosítani a nemzetiségek jogegyenlőségét. A választásokat azonban elő kell készíteni. Olyan kiterjedt munkagépezetet kell beállítani a MNSZ-nek erre a célra, amekkora az országban a magyarok lakta terület. Nem elég csak kiállni majd az urnák elé, amikor eljön a választások ideje, hanem meg kell szervezni a választási munkakészületet és ennek költségeire elő kell teremteni a szükséges pénzalapot. Hiánytalanul, mert ahol

hézagos lesz az előkészítő munka, ezeket a hézagokat a reakció ki fogja aknázni a maga javára. Jól tudjuk, mit jelent ez. A reakció minden sikere egy szabadságjog veszélyeztetése vagy éppen elvesztése az együttélő nemzetiségek életében. Ezért tölt el örömmel és megnyugvással a Kolozsvárról érkező hír, ami sűrűn tölti meg a magyarok szívét, hogy amíg a választások gyengeségünk körül elvesztünk, azt többé vissza nem szerezhetjük.

A Délszláv Allamszövetség és Csehszlovákia tisztiküldöttségeinek brassói látogatása

(Brassó) A Délszláv Allamszövetség és Csehszlovákia nagyvezérkarai a május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából magasrangú tisztiküldöttséget küldött Romániába, amely a fővárosban lefolyt ünnepség után vidékre utazott az ország nevezeteseiből helyeinek meglátogatására. Ennek rendjén Brassóba is ellátogattak Cambrea és Paulian tábornokok kíséretében. Nicolescu-Cociu, Prodan és Iliescu tábornokok, valamint, Strat megyefőnök

és Cucu polgármester fogadták hivatalosan a vendégeket. A külföldi kiküldöttek kíséretükkel megtekintették a barcasági munkakiallást, a bolgárszegi Szent Miklós templomot, valamint a város egyéb nevezetességeit, azután felkeresték a Népvédelem Arvaház-utcai gyermekotthonát. Ott rögtönzött műsor keretében mutatkoztak be az otthon hadiárva. A vendégek megelégedésükkel adtak kifejezést, hogy milyen kitűnő gondozásban és ellátásban részesülnek az otthon hadiárva.

Nagyszabású kerüti ünnepséggel nyitja meg nyári gyermekotthonát a brassói Népvédelem

(Brassó) A város egyik legszebb gyümölcsös és virágos kertjében, a Closcu-utca 5 szám alatt, május 30-án, Hősök napján, fényes kerüti ünnepség keretében nyitja meg a brassói Népvédelem nyári gyermekotthonát. Özönlik levegő, üsmédenca, kitűnő gondozás és nevelés fogadja itt a szegénysorsú gyermekeket, a kiknek mindez hiányzott eddig, mert a multban oly mostoha társadalom nem viselte gondjukat. A Népvédelem a jövőre

egészséges dolgozóit akarja nevelni belőlük, ép testben, ép lélekkel, boldogabb életre. A kerüti ünnepélyt, amelynek védnökségét Nicolescu-Cociu hadtestparancsnok-tábornok és felesége vállalták, társadalmi eseménnyé avatja a szép cél mellett a válogatott művészeti műsor, amelyen az Aro-bar zenekar, énekesei, valamint a helyi önkéntesek mellett művészeti számaikkal résztvesznek Brassó legjobb műkedvelői terü.

Azerbajdzsán tartomány nem akar Perzsiától elszakadni

(London) Peshivári, a perzsa azerbajdzsáni kormány miniszterelnöke nyilatkozatban fogja feltárni a teheráni tárgyalások meghiusulásának okait. E nyilatkozat közzététele előtt Peshivári rádióbeszédében bejelentette, hogy Azerbajdzsán tartományának nincs szándékában Perzsiától különválni. Ez a tartomány azonban — mint mondotta — csak akkor illeszkedik be a perzsa állam kereté-

be, ha olyan demokratikus központi kormány alakul, mely nem törekszik többé az azerbajdzsáni nép demokratikus vívmányainak eltörölésére. Az azerbajdzsáni nép, ha kell, élete árán is megvédi szabadságjogait és nem hajlandó többé elárulni az ígát, miután felszabadult a cser-hőrszúrny és a teheráni reakciós hivatalnokai kar önkénye alól.

el. A rendőrség hamarosan a tolvaj nyomára akad Molnár Judit személyében, aki hosszabb ideig élvezte a Rozsnyay nővérek vendégszeretetét. Molnár Judit kihallgatása alkalmával beismerie, hogy valóban ő lopta el az ékszereket és azokat egy kertben ásta el. Az ékszerek azonban nem voltak a megjelölt helyen, mire a tolvajna azt állította, hogy Békéscsábán helyezte el azokat egy rokonánál. Miután a Békéscsábán folytatott vizsgálat kiderítette, hogy a nő ismét hazudott, beismerie, hogy az ékszereket egy Mezei Béla nevű aradi ékszerésznek adta el, de Mezei azt állította, hogy csupán néhány értéketlen utánzatot vásárolt a nőtől. A rendőrségnek előreláthatólag nehéz dolga lesz a ravasz tolvajjal.

— Sok a duvad Csikban. Az alsóközépségek körleteiben az utóbbi hetek folyamán egyre több farkas garázdálkodik. A farkasok nyolc-tíz csoportokban csatangolnak és nagy károkat okoznak a juh és bárány állományban. Az elszaporodott farkasok irtására sürgős intézkedésekre lenne szükség.

— Sakkverseny Brassó bajnokságáért. A brassói testnevelő egyesület és a szakszervezetek keretében működő sakkörök elhatározták, hogy Brassó bajnokságáért sakkversenyt rendeznek. A kezdeményező lépést a Hakoah testnevelő egyesület sakk szakosztálya tette meg ebben az irányban és a szakosztály vezetőjének, Bárony, Sándor

dr.-nak meghívására a brassói sakkörök vezetői értekezlet megbeszélést tartottak az ügyben. A verseny vezetőségét szélesebbkörű gyűlésen választják meg.

* Orvosi hír. Dr. Med. univ. Schmidt Kovács Erzsébet, szemorvos, rendel Brassó, Str. Brancoveanu 21 (régibben Katalin-utca 21) telefonszám 16—07, minden nap 10—12, 4—5, csütörtök délután kívül.

* A brassói önálló bőripari és cipész-mesterek szakmai szervezete kéri tagjait, vidékieket is, hogy a megyei szövetséget részére készített feketebőrből készült cipőket hűtfőig, május 20-ig szolgáltassák be az anyagraktárba. Hétfőn, május 20-án délután 3 órai kezdettel gyűlés lesz és kéri a tagok megjelenését. A gyűlés keretében anyagkiosztás lesz és csak a megjelent tagok kapnak anyagot. A tagok fejéenként 5 kilo hulladékot és befésbőrt kapnak. A Vezetőség.

* Hakoah, Brassó, szombaton, május 18-án este fél 9 órakor teadélután rendez a Regal kávéház termeiben. Klubunk tagjait és pártolóit ezután hívja meg a rendezőség.

* Csikszereván apró és kerekes hirdetések eredeti kiadóhivatali áron felvesz ottani megbízottunk, Kossuth Lajos-utca 74 szám.

* Nagyszabású Libiczei Adél, dohánytösdéjében, str. Elisabeta 29 sz., hirdetések eredeti kiadóhivatali árral adhatók fel.

MŰVÉSZET ÉS MŰVELŐDÉS

Sztálin

híres könyve, „A leninizmus kérdése”, nemrégiben jelent meg magyarul Kolozsvárt, a Kommunista Párt gondozásában. Eszünkbe sem jut, hogy ezen a szűk helyen a könyv értékelésével foglalkozzunk. De tei kell hívunk a közfigyelmet annak a ténynek jelentőségére, hogy ez a komoly elméleti munka Erdélyben megjelenített és magyarul is szólhat a haladó-szellemű értelmiséghez. Ha valaki ma pontosan akar tájékozódni arról az utról, amelyet a munkások és parasztok állama, a nagy októberi forradalom kitörése óta máig megtett, az nem választhat magának jobb vezérfontalat ennél a könyvnél. A sztálini módszeresség, egyszerűség és világosság lehetővé teszi, hogy a legelvontabb gondolatok is mindig a tárgyi megfontolások élességével jelentkezzenek s a felvetett kérdések megoldása sohasem hagyjon maga után kétfelyt. Ez minden bizonynyai a szerző tökéletes elméleti tájékozottságát s egyben a mindennapi élettel való közvetlen érintkezés révén megszerzett gyakorlatiasságát igazolja. Az olvasót különösen lenyűgözt a lassan áradó folyó méltóságos hőmpolyához hasonlatos nyugodt stílus, az eszmélkedő és eszméltető próza legcsábább tulajdona, amelynek minden töredékében rá lehet ismerni az egészre, vagyis az egész mögött álló emberre. A magyar olvasó különös érdeklődésre tarthatnak számot a hatalmas műnek azok a helyei, ahol Sztálin, a nemzetiségi kérdés ragyogó szakértője, az ezzel kapcsolatos feladatok és nehézségek tudományosan megalapozott megoldásait adja.

A Romániai Magyar Írók Szövetségének közgyűlése

(Kolozsvár) A Romániai Magyar Írók Szövetsége, a MNSZ országos kongresszusával egyidőben, június 2-án, Székelyudvarhelyen tartja közgyűlését.

A közgyűlés napirendje: 1. Az ideiglenes vezetőség beszámoló a RMISZ múlt évi munkájáról. 2. A közgyűlés megválasztja a következő évre a RMISZ végleges vezetőségét. 3. A közgyűlés dönt azoknak az íróknak a tagfelvétele kérdésében, akik már eljuttatták, vagy a közgyűlésig eljuttatják felvételi kérésüket a RMISZ-hez. 4. Indítványok s a jövő évi munkaterv.

A közgyűlést megelőzően, május 30-án irodalmi estet rendezünk Székelyudvarhelyen s a közelebbi napokon, amennyiben a lehetőségek megengedik, a környező falvakban.

A RMISZ közgyűlésén résztvevő írók főképebb május 20-ig jelemték be szándékukat a RMISZ-nek (Kolozsvár, Szabadság-tér 5. I. emelet). Utazásuk és étkezésük költségét a résztvevők maguk viselik.

Brassói mozgók műsora:

Astra: A cirksuszikárly. — Aro: Gazdátlan asszony, (magyar film). — Corso: A hegyek lánya (magyar film). — Lumina: Nagypapó. — Redut: A címzett ismeretlen (magyar film). — Scala: A máltai ház. — Capitol: Gyilkosság a Maginot vonalban.

Ilyen a bányász élete a szász kézben levő „Concordia” szénbányában, ahol az üzemi bizottság nem a munkásság sorsát védi

Csökkten a termelés, az emberek rongyosodnak és az egész telepen nincs egy malac vagy egy tyúk — „Mi éhezve is dolgozunk a jobb jövőért!” — mondja az öntudatos munkás

(Szászvárlány, a N. E. kiküldött munkatársától) A meleg májusi nap ragyogásában smaragd zöldben csillog a Barcaság dús földje. Ahogy gépkocsink Feketehegy felé halad, saját szemünkkel győződünk meg róla, hogy itt nem maradt egy talpalatnyi hely sem megműveletlenül.

Hirtelen kanyarral a nyugatra elterülő dombos erdőbe jutunk. Messziről gyárképmény, csinos épületsorok tűnik fel: a szászvárlányi „Concordia” szénbánya telepe. A tisztántartott munkáslakások között feltűnően sok a rongyos, sápadt gyermek. Távlatban, az igazgatósági épületen túl, alagszerű nyílás: a bánya bejárata.

„Se zsír, se olaj, se lábbeli, se vászon!...”

— De bizonyára van étkezédjük, ellátási intézményük — vetjük ellen.

— Igaz — mondják — de abban semmi sincs. Kukorica és kenyérfiszt van csak. Se zsír, se olaj, se lábbeli, ruha, vagy vászon, semmi sincsen itt. Éhezünk, rongyosak vagyunk. Hiába kérünk, az igazgatóságnak mindenre egy felelete van: nincs pénz!

— És az üzemi bizottság ezt szóltatni látni?

A munkások kedvetlen legyintéséből megértjük, hogy az üzemi bizottságban az igazgatóság emberei is benne vannak. Hónapok óta nem hívtak gyűlést össze és a munkásságot csak áltatják. Azt mondják nekünk is, amit az igazgatóság: nincs pénz. Ha valaki öntudatosabban lép fel a tartóhatatlan állapotok ellen, maga az üzemi bizottság siet az igazgatóság segítségére, hogy az illetőnek elvegyék a kedvét a további érdeklődéstől. Így egy Szilágyi Ilona nevű hatgyermekes asszonyt, aki nem bírta tovább nézni gyermekei szenvedéseit és erőiesen lépett fel az üzemi bizottság elnökeivel szemben, hat napra zárták ki a munkából. Ez annyit jelent, hogy az asszony és gyermekei hat napon keresztül éheztek.

Meglepett a tengerenyi panasz. Felkerestük Bumburow főmérnököt, aki az igazgatóságot képviseli, hogy tőle tudjuk meg az igazgatóság álláspontját. Néhány munkás is bejött veünk a főmérnök hivatalába. Kérdésünkre készségesen válaszol. Elmondja, hogy a bánya a régi tulajdonosok kezében van. Bizonyos Czell és Fabritius urak a főreszvényesek, akik Bukarestben laknak. Nem nagyon járnak ide, ő intézi az ügyeket. Arra a kérdésünkre, hogy miért csökken a termelés, két válasz volt: nincsen elég munkaerő, másodszorban pedig a háború éveiben a bányában rablógarázdálkodás folyt. Hogy a német hadigépezetektől minél jobban kiszolgálják, nem néztek se biztonsági, se egészségügyi szempontot, kiméletlenül harácsolgattak ki a szénét onnan is, ahonnan nem lett volna szabad. Így a bánya ma nagy-szabású beruházás nélkül nem állhat talpra.

— Mi az oka, hogy nem ruháznak be? A főmérnök vállat vont: nincs pénz. Január eleje óta az adót sem tudtuk megfizetni.

— Nem lehet értékesíteni a szénét? — bolygatjuk tovább a kérdést. Szászor ennyit is el lehetne adni, de nincs munkaerő.

— Ezért a pénztért nem is kapnak — szólunk bele a bányászok. — Keretszerződés szerint fizetünk — szabadkodik a mérnök. Hogy a szerződés többi pontját nem tartják be, arról hallgat.

— Miért türes az ellátási intézmény raktára? — érdeklődünk tovább.

A felelet ismét a régi: nincsen pénz. Igaz, hogy ha a vállalat az alkalmazottait — mint máshol — beszerzési áron látja el lábbelivel, téher és ruhaneművel, valamint élelmiszerekkel, a fizetés is elégséges lenne, de — ismét csak a régi nóta: nincs pénz.

A jelenlegi üzemi bizottság egy lépést sem tesz, hogy a vállalatot rászorítsa arra, hogy nézzen valahol élelmiszer, ruha és lábbeli után. A vállalat pedig rohott kezével szemléli, hogyan apad rohamosan a termelés és hogyan növekszik a bányászok nyomora ezzel párhuzamosan.

Az egész telep remekül elhelyezett nyaraló benyomását kelti a szemlélőben. Bájos zug, távoli a világ zajától. Hamarosan kiderül, hogy mindez csak látszat. Bányászok vesznek körül bennünket. Nézzük meg — mondják — a bányászlakások belsajét, szálljunk alá a bányába és saját szemünkkel győződünk meg a valódi helyzettől.

A körénk sereglett bányászok ösztönit elmondják bajukat. Ezek a bajok pedig valóban olyan nagyok, hogy elnehezítik a toll az ember kezében. Egy felszínen dolgozó munkás napi alapfizetése 1584 lej, a bányászé 2212.

nyászok nyomora ezzel párhuzamosan.

Részükről nem hisszük, hogy most, amikor a széftermelés az ország ujjaépítése szempontjából döntő fontosságú, a brassói megyefőnökség ne sietne minden erejével a bányatársaság segítségére, ha — erre felhívják a figyelmét.

Engedélyt kérünk a főmérnöktől, hogy a bányába leszállhassunk. Jobb ügyhöz méltó buzgalommal figyelek a fervekről febeszél. O' tudja miért.

A földalatti pokol

Ahogy a csinos, köbölözatos bányabejáratot elhagyunk, már tíz lépésnyire megváltozott az első benyomásunk. A folyosót itt már alacsony, korlát, néhol beszakadt gerendák boltozták. Csak erősen lehajolva jutottunk előre a bozkaig erős sárban. A boltozatról jéghideg víz csepeg. Halványan pisztokos bányász-lámpással botorkálunk előre a hideg léghuzatban. A folyosó végén akna vezet a bánya mélyébe. Korlát, sáros, meredek lejáró. Csak erősen leguggolva csuszhatunk le. Solg tart, míg a bánya mélyére jutunk. Lem ismét csak nem tudunk ki-

nyújtózni. Itt még alacsonyabb, még rozogább a boltozat. De még nem vagyunk a bánya mélyén. Ujabb nyaktörő mutatóványok árán jutunk még mélyebbre tekervényes folyosók között. Néha bányászok találkoznak. Jószerencsét kívánunk. A halvány fény kísértetiesen világítja meg sápadt, nélkülözéstől becsott arcukat. Nagyon rongyosak. Bocskorban, merítettől dolgoznak a fűcskos bánya mélyén.

Egészen lemn, ahol a szénét fejtik, fullasztó hőség van.

Már nagyon mélyen járhatunk a földgyomrában. A vájlatok végén halvány fény mellett lihegve kinlődnak a bányászok. Vésővetőkalapácsot fejtik a szénét. Egy vékony csőből sipol valahol ki a levegő, amit fentről juttatnak ide. Kevés. Mi, akik nem dolgozunk is már zilálva jutunk lélegzethez. Két óra van. A bányászok abbahagyják a munkát és körénk sereglének.

Vasi Ion, Debreceni Márton, Covrig Gheorghe, Stroe Marin, Vay Sándor. Itt nincsen nemzetiségi különbség. Mind egyformák ők, akik olyan munkát végeznek itt egy életen át, ami talán egy háborús bűnösnek is súlyos büntetés lenne. El vannak keseredve. Husz éve nem ment ilyen rosszul a termelés — pulszkán-krumplin élünk, nem bírjuk tovább. Az igazgatóság nem törődik, mindenre azt mondja, hogy nincs pénz, azt se bányá, ha mind elmegyünk. Bezzeg mikor a hitlerista fajtájuknak kellett a szén, akkor egyebet se hallottunk: termelni, termelni! Most nincs pénz...

Higycék el testvérek — mondják a bányászok, mi valamennyien tudjuk, hogy a sorsunk csak úgy javulhat meg, ha fokozzuk a termelést. Mi így rongyosan, éhezve is dolgozunk a jobb jövőért, de — ez a folyton visszatérő de — az igazgatóságnak nincsen pénze...

Egy angol képviselő szerint

Rendkívül súlyos a magyarországi városok élelmezési helyzete

(London) Wadsworth G. munkáspárti képviselő, aki más hét parlamenti képviselő társaságában tett magyarországi látogatásáról a napokban tért vissza, — a Reuter-ügynökség tudósítója előtt a következőket jelentette ki:

— A magyar városok élelmezési helyzete kétségbeesett. Nincs hús, nincs zsiradék és nincsen tej, egyedül fengeri és buza van, a kenyér azonban olyan rossz minőségű, hogy mi nem tudtuk megenni. Ezenkívül a városi lakosság burgonyával táplálkozik.

A pénzhigulásra vonatkozólag jellemzőként megemlítette, hogy Magyarországra érkezésükkor az angol font árfolyama 380 millió pengő volt, távozásukkor az árfolyam 750 millió pengőre emelkedett.

A képviselő végül hozzáfűzte nyilatkozatához:

A miniszterközi bizottság szerint

Az idén bőséges termésre van kilátásunk

(Bukarest) A földművelésügyi miniszteriumban tegnapi tartott sajtóértekezleten Levente Mihai, a vetési miniszterközi bizottság vezetőjeként nyilatkozott a vetési munkálatok eredményéről és az idei terméskilátásokról.

Levente számadatokat közölt, amelyek szerint május 6 és 12-e között újabb 463 ezer hektárnyi területet vetettek be és ezzel a tavasszal bevetett területek nagysága már 5.630.200 hektárt tesz ki. Rámutatott arra, hogy ezek a beérkezett számok minden valószínűség szerint alacsonyabbak a valóban megművelt területeknél. Ez azzal magyarázható, hogy egyes helyeken a földművesek attól tartanak, hogy a kormány az idén is begyűjti a termést és ezért jelentenek a ténylegesen bevetett területnél kevesebbet be. Ilyen irányú aggodalomra az idén nincsen ok —

mondotta — mivel a tavalyi termésbe-gyűjtést a szokatlan aszály okozta gyenge termés miatt kellett foganatosítani.

Az utóbbi hetekben lehullt esőzések legyéként reményt keltenek arra nézve, hogy az idén bőséges termésre lesz kilátásunk. Ehhez járul még a fegyverszüneti egyezményben nyert könnyítés is, amely az eredetileg 6 évre megállapított részletfizetést 8 évre osztotta be.

Az elért fényes vetési eredményekben nagy része volt a segítségünkre siető szovjet és román hadsereg is. Nyolc megyében eddig már több, mint 100 százezer hektár területen a vetési munkálatok befejezéséig átlag 10 százezer hektár területen.

Csak egy hónapra hozzák ide őket az egyéket, amit mi! Elég lenne nekik egy nap is — vág közbe egy másik.

Nos, nekünk egy óra is elég volt ahhoz, hogy megállapíthassuk, hogy nem emberhez méltó körülmények között dolgoznak ebben a pokolban. A hűdéses megbetegedések minden vállját megtaláljuk itt minden embernél. Öreg embert nem látni az egész telepen. Legfeljebb ofyant, aki nem a föld alatt dolgozik.

Ki a munkásság érdekeinek árulója?

Gyakran hallunk egy nevet emlegetni: Fulea Nicolae. Ez az üzemi bizottság elnöke, a munkásság érdekeinek árulója. Minden egészséges megmozdulást kiszimatol, megüsmít.

Piszkosan, halálos fáradtan érünk ki magyoskára ismét a föld felszínére. Ez tehát a bánya. Fenn megtudjuk, hogy a hatóságok hatvan elfogott, bujkáló hitleristát ualtak a bányába. Ezeket egy Fillinger nevű szász alkalmazott Fulea üzemi bizottsági elnökkel a legkönnyebb munkára osztotta be a bánya udvarán. Egyet se látnak közülük.

Ezután néhány bányászakást néztünk meg. Kezdetleges, de tiszta deszkabutorok, sok gyermek. Legtöbb családnak van hat gyermeke.

Egy elfáradt özvegyasszony panaszkodik. Napi ezer lejt keres, egy kiló baba 1500 lej. Ha munkába megy, a gyermekeit kénytelen a háza bezárni. Három és fél hónapja nem kapnak fát a társaságtól. Napközi gyermekotthonuk nincs. Iskola van. Három apró szobában egy osztály. Sok a gyermek, kevés a hely.

Az egész telepen egyetlen malac, vagy tyúk sem látható. Ennyit sem tudnak a bányászok eltartani.

Fulea... Fulea... hangzik lépten nyomon. A munkásság árulója. Az urakra nem is haragusznak olyan nagyon, azokat már jól ismerik.

A hangulat puskaporos. Távózában az az érzésünk, hogy rövidesen nagy változások lesznek a szászvárlányi „Concordia” szénbányában.

Tiborfi Béla

— Véleményem szerint Magyarország kérdését egyedül a dunai államok szövetezése oldhatná meg. Remélem, hogy a három nagyhatalom, amelynek kerében van a döntés joga, mérlegelni fogja ezt a lehetőséget. A federáció keretében a dunai államok megtarthatnák önállóságukat és területi főhatalmukat és csak az általános szövetségi törvények lennének mindegyikre kötelezőek.

4.500 kárvallott aradi rádiótulajdonos keres egy 3 hónapra elítelt volt rendőrfőnököt

(Arad) Stelian Ioan volt aradi rendőrfőnök a parancsuralom és az azt követő háborús időben összeszedett rádiókészülékekből 4.500 darabot eltüntetett. A károsultak feljelentést tettek a rendőrfőnök ellen, aki közben eltűnt a városból. A bíróság most mondotta ki Stelian Ioan rendőrfőnök ügyében az ítéletet, akit három hónapra elzárásra ítélt távollétében, a károsultakat pedig utasította, hogy polgári uton érvényesítsék kártérítési igényeiket.

Az aradi ügy nem egyedülálló, mert például Brassóban is tekintélyes számú rádiótulajdonos sirtatja eltűnt készülékét. Nem ártana megpróbálkozni, hátha itt nyomára lehetne akadni a rádiók eltüntetőjének. A brassói károsultak közös felépítésének bizonyára meg is lenne az eredménye, mert — amint az aradi példa mutatja — a bíróság pártatlan ítélete le-sújt azokra a megtévelyedettek, akik az őrizetükre bízott vagyonártyakat hitlenül elidegenítették s ezzel számos kisembernek érzékeny kárt okoztak.

FIATALOK!

Bizalommal lépjetek be a demokratikus hadsereg soraiba!

